

ЩО ТАКЕ «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТОМ»?

Сиромятніков П.С., доц., Мирошніченко М.О., маг.

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Взагалі, якщо говорити про походження такого явища як проекти й управління ними, то насправді було б відзначити, що управління проектами по суті існувало ще в далекій давнині: коли в 2612 г. до н.е. помер єгипетський фараон Хеопс, він був похований у Гізі у величній спорудженні, яке ми зараз називаємо Великою пірамідою, яку будували 20 років, витрачено майже 7 мільйонів людино-годин і 2 мільйони кам'яних блоків, кожний із них важив в середньому по 2,5 тонни; розміри піраміди (по 230 метрів з кожної сторони й 146 метрів у висоту) вражають свідомість сучасної людини. Крім піраміди в Гізі можна згадати й інші всесвітньо відомі «Чудеса світу»: Колос Родоський, Олександрійський маяк, колізей у Римі. Ці приклади змушують нас переконатися в тому, що проекти дійсно почали своє існування дуже давно.

Як наукова дисципліна, управління проектами стала формуватися приблизно в середині минулого століття. Деякі фахівці вважають, що початок цьому було покладено в Сполучених Штатах в авіакосмічній і оборонній промисловості; інші стверджують, що на управління проектами головним чином вплинув розвиток будівельної промисловості у Великобританії [1]. Однак першу появу окремих проектних інструментів, відносять ще до початку ХХ сторіччя. Одним з таких інструментів, наприклад, є так звані діаграми Гантта (графічне відображення графіку та обсягу робіт), які були запропоновані ним для планування ще в 1903 році.

В Україні управління проектами стало активно розвиватися в різних сферах приблизно 10-20 років тому. Основні причини такого відставання: по-перше, інформаційний вакуум, що існував до середини 1990-х рр.; а по-друге, обережність і скептицизм, якими за звичаєм відрізняються вітчизняні компанії, які з труднощами сприймають та впроваджують нововведення; крім вище перерахованого, можна також виділити особливі умови здійснення Українських проектів – завищені кошториси, відсутність дисципліни, корупція й т.п.)

Що стосується визначення «управління проектом», вибір визначень тут досить широкий [2-4]. Наведемо деякі зі знайдених нами визначень:

- РМВоК:

Управління проектом – додаток знань, навичок, інструментів та методів до робіт проекту для задоволення вимог, запропонованих проектом [9].

- І. І. Мазур, В. Д. Шапіро та Н. Г. Ольдерогге:

Управління проектом – методологія (кажуть також – мистецтво) організації, планування, керування, координації трудових, фінансових та матеріально-технічних ресурсів протягом проектного циклу, спрямована на ефективне досягнення його цілей шляхом застосування сучасних методів,

техніки й технології, управління для досягнення певних результатів у проекті по складу й обсягу робіт, вартості, часі, якості й задоволенню учасників проекту [5].

- П. Мартін, К. Тейт:

Управління проектом – це набір інструментів, технологій і знань, застосування яких до вашого проекту допоможе досягти найкращих результатів [6].

- Ю. І. Попов:

Управління проектом – це мистецтво керування та координації людських і матеріальних ресурсів протягом життєвого циклу проекту шляхом застосування сучасних методів управління й інформаційних технологій для досягнення відповідних результатів у проекті по складу й обсягу робіт, їх вартості, строкам і якості [7].

Розмовляючи про передумови такого явища як управління проектами, звернемося до книги Мазура І. І., Шапіро В. Д. та Ольдерогге Н. Г. Ці автори виділяють наступні передумови [5]:

- потреба в структурах, орієнтованих на досягнення мети/ результату;
- наявність завдань із відповідними параметрами: проектним циклом, витратами, часом і результатами;
- динамічне оточення з елементами невизначеності;
- складні й функціонально інтегровані завдання з інноваційними елементами й необхідністю повної завершеності робіт;
- потреба у вищій кваліфікації виконавців у певних питаннях маркетингу, проектування, виготовлення, випробовування;
- необхідність швидкої реакції на зміни ринку з відповідною тривалістю аналізу й розв'язання завдання;
- наявність у працюючій організації декількох проектів, що не досягають поставлених цілей;
- необхідність координації дій двох або більше підрозділів у процесі реалізації проекту.

Відповідаючи на запитання про те, чи навчилися люди за стільки часу управляти проектами, можна привести наступну статистику: із усіх завершених проектів західними компаніями, персонал яких на 85% пройшов навчання управління проектами, 31% упосередкованих проектів завершуються повним провалом, 53% – закінчуються з перевитратою кошторису в середньому в 1, 9-2 рази й тільки 16% – повністю укладаються в строк і кошторис [8]. Повторимося, що 85% відповідного персоналу пройшли навчання по відповідному напрямку, а це – статистика тільки для західних країн.

Список літератури

1. Грашина Марина. Основы управления проектами / М. Грашина, В. Дункан – СПб.: Питер, 2006. – 204 с.
2. Сыромятников П.С. Логистические этапы производственного планирования и контроля. Логистика – евразийский мост: мат-лы 12 –й Международной науч.-практ. конф. (18-20 мая 2017 г., Краснояр. гос. ун-т. – Ч.1. – Красноярск, 2017. – 215-219С.)

3. Сумец А.М., Сыромятников П.С. Проблемы логистического управления производственным процессом современного предприятия. Материалы XI Международной научно-практической конференции «Модернизация хозяйственного механизма сквозь призму экономических, правовых, социальных и инженерных подходов», - БНТУ, 2017. 268-269С. (Білорусія).
4. Сыромятников П.С., Кизим О.В. Керування бізнесом на підприємстві. Система КПЕ. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка. Вип.183. Ресурсозберігаючі технології, матеріали та обладнання у ремонтному виробництві. 2017. С.128-133.
5. Мазур И. И. Управление проектами / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро и Н. Г. Ольдерогге – М.: Омега-Л, 2005. – 664 с.
6. Мартин П., Тейт К. Управление проектами: пер. с англ. / П. Мартин, К. Тейт – СПб.: Питер, 2006. – 224 с.
7. Попов Ю. И., Яковенко О. В. Управление проектами / Ю. И. Попов, О. В. Яковенко – М.: ИНФРА-М, 2011. – 208 с.
8. Фунтов В. Н. Основы управления проектами в компании. / В. Н. Фунтов – СПб.: Питер, 2011. – 393 с.
9. Что такое «проект»? // [Эл. ресурс] – URL: <http://www.pandia.ru/365896/> (дата обращения: 28.02.2019).